

Introduktion til regler for jordhåndtering

november 2018

Bech-Bruun

Et overblik over reglerne

2

- Jordhåndtering
 - Jord graves op
 - Jord oplagres
 - Jord flyttes
 - Jord renses
 - Jord anvendes
 - => jordhåndtering
- Jord kan mange ting, og der gælder en lang række hensyn og regler for håndteringen

Bech-Bruun

Et overblik over reglerne

- Hensynene bag
 - Der er en lang række forskellige hensyn, der skal varetages i overvejelserne omkring jordhåndteringen
 - Jorden kan være en ressource
 - Jorden kan være en forureningsrisiko
 - Jorden kan være et midlertidigt problem
 - Jorden kan være en forretningsmulighed
 - Miljølovgivningen regulerer disse forhold i et komplekst samspil

Bech·Bruun

Et overblik over reglerne

• Miljøhensynet i bredere forstand • Miljøbeskyttelsesloven • Affaldsbekendtgørelsen • Deponeringsbekendtgørelsen • Restproduktbekendtgørelsen • Miljøvurderingsloven • Affalds- og råstofafgiftsloven • Hensynet til at undgå forurening af jord • Jordforureningsloven • Jordflytningsbekendtgørelsen	• Hensynet til en hensigtsmæssig arealanvendelse • Planloven • Hensynet til naturen • Naturbeskyttelsesloven • Habitatbekendtgørelsen • Kystbeskyttelsesloven

Bech·Bruun

Formålsbestemmelserne

- Miljøbeskyttelseslovens § 1:
 - Loven skal medvirke til at værne natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.
- Med denne lov tilsigtes særligt
 1. at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund samt vibrations- og støjulemper,
 2. at begrænse anvendelse og spild af råstoffer og andre ressourcer,
 3. at fremme genanvendelse og begrænse problemer i forbindelse med affaldshåndtering.

Formålsbestemmelserne

- Jordforureningslovens § 1:
 - Loven skal medvirke til at forebygge, fjerne eller begrænse jordforurening og forhindre eller forebygge skadelig virkning fra jordforurening på natur, miljø og menneskers sundhed.
- Med loven tilsigtes særligt at
 1. beskytte drikkevandsressourcer,
 2. forebygge yderligere forurening af miljøet i forbindelse med anvendelse og bortskaffelse af jord og
 3. fastholde forurenere som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening og genoprette den hidtidige tilstand.

Formålsbestemmelserne

- Planlovens § 1:
 - Loven skal sikre en sammenhængende planlægning, der forener de samfundsmæssige interesser i arealanvendelsen, medvirker til at værne om landets natur og miljø og skaber gode rammer for vækst og udvikling i hele landet, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag med respekt for menneskets livsvilkår, bevarelse af dyre- og planteliv og øget økonomisk velstand.
 - Loven tilsigter særlig,
 1. at der ud fra en planmæssig og samfundsøkonomisk helhedsvurdering sker en hensigtsmæssig udvikling i hele landet og i de enkelte kommuner og lokalsamfund,
 2. at der skabes og bevares værdifulde bebyggelser, bymiljøer og landskaber,
 3. at skabe gode rammer for erhvervsudvikling og vækst,
 4. at biodiversiteten understøttes, og at forurening af luft, vand og jord samt støjlempere forebygges,
 5. at offentligheden i videst muligt omfang inddrages i planlægningsarbejdet, og

Bech·Bruun

Formålsbestemmelserne

- Naturbeskyttelsesloven § 1:
 - Loven skal medvirke til at værne landets natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskets livsvilkår og for bevarelsen af dyre- og plantelivet.
 - Loven tilsigter særligt
 1. at beskytte naturen med dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder og de landskabelige, kulturhistoriske, naturvidenskabelige og undervisningsmæssige værdier,
 2. at forbedre, genoprette eller tilvejebringe områder, der er af betydning for vilde dyr og planter og for landskabelige og kulturhistoriske interesser, og
 3. at give befolkningen adgang til at færdes og opholde sig i naturen samt forbedre mulighederne for friluftslivet.

Bech·Bruun

Formålsbestemmelserne

- Miljøvurderingsloven § 1:
 - Lovens formål er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn under udarbejdelsen og vedtagelsen af planer og programmer og ved tilladelse til projekter med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling, ved at der gennemføres en miljøvurdering af planer, programmer og projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet.
 - Formålet med en miljøvurdering er, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til planers, programmers og projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder
 - den biologiske mangfoldighed,
 - befolkningen, menneskers sundhed,
 - flora, fauna,
 - jordbund, jordarealer,
 - vand, luft,
 - klimatiske faktorer, materielle goder,
 - landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv,
 - større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet
 - og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Bech·Bruun

Jordforureningsloven

- § 8-tilladelser
 - Jordforureningslovens § 8, stk. 2:
 - Hvis det kortlagte areal er fastlagt af regionsrådet som indsatsområde, jf. § 6, stk. 1, eller hvis det kortlagte areal anvendes til et af de formål, der er nævnt i § 6, stk. 2, skal ejer eller bruger ansøge kommunalbestyrelsen om tilladelse før påbegyndelsen af et bygge- og anlægsarbejde på arealet.
 - Større jordarbejder kan i sig selv være omfattet af tilladelsesordningen.
 - Tilladelsen tager sigte på at sikre fremtidig anvendelse
 - Undgå forøgelse af risiko for grundvand, overfladevand eller natura2000
 - Undgå umuliggørelse eller væsentlig forstyrrelse af en senere offentlig indsats
 - Kommunen kan fastsætte de nødvendige vilkår til at sikre dette.

Bech·Bruun

Naturbeskyttelsesloven

- Anvendelse af jord kan være et projekt, der kan påvirke beskyttet natur
- Habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1 (væsentlighedsvurdering):
 - Før der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. De projekter, der omfattes af kravet om vurdering, er projekter som ikke direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning.
- Projektbegrebet skal forstås i overensstemmelse med VVM-direktivets definition:
 - Projekt:
 - a) *Gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder nedrivning.*
 - b) *Andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder dem, der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.*

Bech·Bruun

Naturbeskyttelsesloven

- Anvendelse af jord kan være et projekt, der kan påvirke beskyttet natur
- Habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2 (konsekvensvurdering):
 - Hvis myndigheden vurderer, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at [at det ikke kan udelukkes, at] projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles tilladelse, dispensation eller godkendelse til det ansøgte.

Bech·Bruun

Naturbeskyttelsesloven

- Der er dog en snæver adgang til at fravige:
 - Habitatbekendtgørelsens § 9, stk. 1 og 2:
 - Myndigheden kan fravige § 6, stk. 2, 2. pkt., når der foreligger bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social eller økonomisk art, fordi der ikke findes nogen alternativ løsning.
 - I Natura 2000-områder, der indeholder prioriterede naturtyper eller dyre- eller plantearter, kan fravigelse efter stk. 1 dog kun ske, når der foreligger bydende nødvendige hensyn til menneskers sundhed og den offentlige sikkerhed eller væsentlige gavnlige virkninger på miljøet, eller, efter udtalelse fra Europa-Kommissionen, andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser.

Naturbeskyttelsesloven

- Habitatbekendtgørelsens § 7 (udvalgte afgørelser):
 - Dispensation fra § 3-beskyttet natur og/eller beskyttelseslinjer
 - Anmeldelse efter miljøaktivitetsbekendtgørelsen
 - § 19-tilladelse
 - Miljøgodkendelse
- NB:
 - Implementeringen forekommer utilstrækkeligt, og såvel EU-domstolen som Miljø- og Fødevareklagenævnet har fastslået, at direktivet finder direkte anvendelse
 - Staten er således forpligtet til at sikre, at ethvert projekt undergives kravene om væsentligheds- og habitatkonsekvensvurdering, hvor det er relevant

Naturbeskyttelsesloven

- Naturbeskyttelsesloven indeholder herudover en lang række forbud, hvor det kan blive relevant at søge om dispensation:
 - Beskyttet natur (§ 3-natur): Forbud mod tilstandsændring
 - Strandbeskyttelseslinjen (300 m): Forbud mod tilstandsændring
 - Skovbeskyttelseslinjen (300 m): Forbud mod bebyggelse og lignende
 - Sø- og åbeskyttelseslinjen (150 m): Forbud mod bebyggelse og lignende
 - Fortidsminder (100 m): Forbud mod tilstandsændring
 - Kirkebeskyttelseslinjen (300): Forbud mod bebyggelse
 - Fredning: Formål og omfang fremgår af den enkelte afgørelse (typisk status quo)
- Kommunen eller Miljøstyrelsen meddeler dispensation
 - § 3-natur og fortidsminder meddeles af kommunen (restriktiv)
 - Sø- og å, skov og kirke meddeles af kommunen (mindre restriktiv)
 - Strandbeskyttelse meddeles af Miljøstyrelsen (restriktiv)
 - Fredning meddeles af Fredningsnævnet (restriktiv)

Bech·Bruun

Miljøvurderingsloven

- Miljøvurderingsloven indebærer, at der i visse tilfælde skal udarbejdes:
 - Miljørapport => visse planer og programmer (SMV)
 - Miljøkonsekvensrapport => visse konkrete projekter (VVM)

Miljøvurdering (SMV) - af planer og programmer

☐

☐ Strategisk

☐ Politikker, programmer, planer

☐ Mere generelt end VVM

☐ Tidligere end VVM

☐ Miljøvurderingslovens afsnit II

VVM - Vurdering af Virkninger på Miljøet

☐

☐ Foretages på Anlægsprojekter

☐ Inden bygherren får tilladelse til at gå i gang med projektet

☐ Miljøvurderingslovens afsnit III

Bech·Bruun

Miljøvurderingsloven

- Uanset om der er tale om en plan eller et program har det væsentlig betydning, om vores fremtidige anlæg/projekt er at finde på lovens bilag 1 eller 2:
 - Bilag 1:
 - 8.
 - a) Indre vandveje og havne ved indre vandveje, som kan anløbes af fartøjer på over 1.350 tons.
 - b) Søhandelshavne, anløbsbroer til lastning og losning, der er forbundet med havneanlæg til lands og til vands (bortset fra færgebroer), der kan anløbes af fartøjer på over 1.350 tons.

Bech·Bruun

Miljøvurderingsloven

- Bilag 2:
 - 10. Infrastrukturprojekter:
 - a) Anlægsarbejder i erhvervsområder til industriformål.
 - b) Anlægsarbejder i byzoner, herunder opførelse af butikscentre og parkeringsanlæg.
 - e) Bygning af veje, havne og havneanlæg, herunder fiskerihavne (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
 - k) Kystanlæg til modvirkning af erosion og maritime vandbygningskonstruktioner, der kan ændre kystlinjerne, som f.eks. skråningsbeskyttelser, strandhøfder og diger, dæmninger, moler, bølgebrydere og andre konstruktioner til beskyttelse mod havet bortset fra vedligeholdelse og genopførelse af sådanne anlæg.
 - l) Uddybning og opfyldning på søterritoriet.
 - 11. Andre projekter
 - b) Anlæg til bortskaffelse af affald (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).
 - 12. Turisme og fritid
 - a) Skiløjper, skilifter, tovbane og hermed forbundet anlægsarbejde.

Bech·Bruun

Miljøvurderingsloven

- § 2, stk. 1: Planer og programmer (to betingelser):

"a) som enten fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til projekter eller medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger, og

b) som udarbejdes eller vedtages af en myndighed, udarbejdes med henblik på Folketingets vedtagelse af planer og programmer via en lovgivningsprocedure og udarbejdes i henhold til love, administrative retsforskrifter eller administrative beslutninger"

- § 2, stk. 2 = også ændringer af planer og programmer

Miljøvurderingsloven

- Miljøvurderingslovens § 8, stk. 1:

- Sektorer eller arealanvendelse (obligatorisk)

"1) udarbejdes inden for landbrug, skovbrug, fiskeri, energi, industri, transport, affaldshåndtering, vandforvaltning, telekommunikation, turisme, fysisk planlægning og arealanvendelse og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til de projekter, der er omfattet af bilag 1 og 2,"

- Habitatdirektivet art. 6 og 7 (obligatorisk)

"2) medfører krav om en vurdering af virkningen på et internationalt naturbeskyttelsesområde under hensyntagen til områdets bevaringsmålsætninger"

- Andet væsentligt (screening)

"3) vurderes at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. stk. 2."

Miljøvurderingsloven

21

Obligatorisk

Screening

Bilag 1 og 2-
projekter
(§ 8, stk. 1, nr. 1)

Habitatdirektivet
(§ 8, stk. 1, nr. 2)

Vurderes at
kunne få
væsentlig
indvirkning på
miljøet
(§ 8, stk. 1, nr. 3)

Obligatorisk,
men mindre
områder på
lokalt plan eller
mindre
ændringer
(§ 8, stk. 2, nr. 1)

I øvrigt
fastlægger
rammer for
anlægstilladelser
og forventes at
få væsentlig
indvirkning
(§ 8, stk. 2, nr. 2)

Bech·Bruun

Miljøvurderingsloven

22

- Miljøvurdering af planer og programmer:
 - En proces, der består af udarbejdelse af
 - en miljørapport,
 - gennemførelse af høringer,
 - hensyntagen til miljørapporten og til resultaterne af høringerne ved beslutningstagning samt
 - underretning om afgørelsen i overensstemmelse med miljøvurderingsloven

Bech·Bruun

Miljøvurderingsloven

- Projekter:
 - a) Gennemførelse af anlægsarbejder eller andre installationer eller arbejder, herunder nedrivning.
 - b) Andre indgreb i det naturlige miljø eller i landskaber, herunder dem, der tager sigte på udnyttelse af ressourcer i undergrunden.
- VVM-pligt, hvis projektet er omfattet af bilag 1
- VVM-screening, hvis projektet er omfattet af bilag 2
 - Hvis screening viser forventning om væsentlig indvirkning på miljøet
 - => Miljøvurdering af konkret projekt

Miljøvurderingsloven

- Miljøvurdering af konkrete projekter:
 - bygherrens udfærdigelse og fremlæggelse af en miljøkonsekvensrapport
 - myndighedens gennemførelse af høringer af offentligheden og berørte myndigheder og andre af projektet berørte stater
 - myndighedens undersøgelse af de i miljøkonsekvensrapporten fremlagte oplysninger og eventuelle supplerende oplysninger, som bygherren om nødvendigt har fremlagt og af eventuelle relevante oplysninger modtaget via høringer
 - myndighedens afgørelse om et projekts væsentlige indvirkninger på miljøet under hensyntagen til resultaterne af den omhandlede undersøgelse og myndighedens egen supplerende undersøgelse
 - afgørelse om tilladelse
 - vilkår med henblik på lovens opfyldelse

Jacob Brandt
Partner, advokat (L)

T +45 72 27 33 63
M +45 25 26 33 63
E jab@bechbruun.com